RESVÄSKAN

T-shirt

Du som ledare får gärna använda tröjan med loggan för Kom och se när ni har samlingar om missionen. När det är dags att skicka tillbaka väskan lägger du bara tillbaka tröjan. Vi sköter tvätten.

Dockan Zhai med Zennebetsch på ryggen från Etiopien

Selam! Semea no Zhai! Hej, jag heter Zhai och jag kommer från Etiopien. På ryggen bär jag min dotter Zennebetsch. Att bära sina barn på ryggen är verkligen bra! Då har jag händerna fria och min dotter är trygg hos mig. Vet ni vad mitt namn betyder? Jo, det betyder sol och Zennebetsch betyder hon regnade. För vet ni, det är både mycket regn och sol i Etiopien. Under regnperioden bara öser det ner! Sedan är det sol och torrt en lång period. I Etiopien tänker vi mycket på vad våra namn betyder. Vet ni vad era namn betyder?

KOM OCH SE

RESVÄSKAN

Dockan Kemunto med Kerebu på ryggen från Kenya

Jambo! Hej, jag heter Kemunto och jag kommer från Kenya. Jag bär också mitt barn på ryggen, det är min dotter Kerebu. Båda våra namn har med vatten att göra. Mitt betyder att vara född vi vatten där en särskild växt finns. Kerebu betyder att vara född vid våtmarken eller mossen. I Kenya brukar vi också tänka på vad våra namn betyder.

Nu har vi alla, Zhai och Zennebetsch, jag och Kerebu, kommit till Sverige för att vara här ett tag och berätta om Etiopien, Eritrea och Kenya – om kyrkorna där och om missionärernas arbete. Vad roligt att vi får komma och hälsa på er idag! Vi ska berätta lite mer för er vad som finns i den här väskan. Om ni packar upp en sak i taget så berättar jag om saker som har med Kenya att göra, och Zhai om sakerna från Etiopien. Sedan får ni gärna kika i vår gästbok vilka ställen vi eller Pedro från Peru har besökt tidigare och skriva en hälsning från er till de platser som vi kommer att besöka framöver.

Jordglob

Zhai berättar:
Ni kan böja med att blåsa upp den stora jordgloben. Tänk att Gud har skapat hela världen och alla människor. Jesus älskar var och en som bor på jorden och har dött för alla människor. Han längtar efter att fler ska få lära känna honom och ta emot honom i sitt hjärta. Leta nu fram Sverige. Går det att peka ut den ort ni är i? När ni gjort det letar ni upp världsdelen Afrika. Om ni tittar i östra delen av Afrika, där det ser ut som ett horn som sticker ut i havet, så ser ni Eritrea, Etiopien och lite längre ner Kenya. I de tre länderna har ELM arbete tillsammans med kyrkorna där. Östafrika är ganska långt bort, men man kan resa till Etiopien på ungefär 12 timmar från Sverige.

Karta Östafrika

1

Kemunto berättar:

Längst norrut av de tre länderna ligger **Eritrea**. Namnet Eritrea kommer av det gamla grekiska namnet på Röda havet. Eritrea är till ytan ungefär en tredjedel av Sveriges yta och har ungefär 5,5 miljoner invånare. Det betyder att de bor ungefär dubbelt så tätt som vi i Sverige! Eritreas huvudstad är Asmara och där bor det en halv miljon invånare. Ungefär hälften är kristna och hälften muslimer. Det största språket i Eritrea är tigrinja. ELM har haft 30 missionärer i landet och det tog sin början redan 1875. I Eritrea stöder ELM musikskolan i staden Asmara och en teologisk utbildning för blivande präster och evangelister. Eritrea gränsar till Djibouti, Sudan och Etiopien, som är nästa land som jag ska berätta om.

2

Karta Östafrika

Etiopien gränsar också till Djibouti och Sudan, men också till Kenya, Somalia och Sydsudan. Etiopien är Afrikas näst folkrikaste land efter Nigeria. Landet har omkring 107 miljoner invånare! Det är 10 gånger mer än Sverige, men ytan är knappt tre gånger större än Sverige. Det betyder att invånarna i Etiopien bor fyra gånger så tätt som ni i Sverige. Huvudstaden heter Addis Abeba. Etiopien är ett av världens äldsta kristna länder och ca 60% är kristna (ortodoxa och protestanter) och 30% är muslimer. ELM har haft 101 missionärer i landet och det började 1921. I staden Asella stöder ELM ett barnhem för flickor och pojkar. I Etiopien finns också en teologisk utbildning för präster och evangelister som ELM stöder. Visste ni att kaffet från början kommer från Etiopien?

Söder om Etiopien ligger **Kenya**. Kenya är bara lite större än Sverige och där bor 49 miljoner invånare. Så de bor nästan lika tätt som etiopierna! Huvudstaden heter Nairobi. I Kenya är 80% av invånarna kristna (mest protestanter och katoliker). Kenya har kust mot Indiska oceanen och gränsar för övrigt mot Somalia, Sydsudan, Tanzania och Uganda. I Kenya finns Mount Kenya som är Afrikas näst högsta berg (5199 m ö h). ELM har haft 81 missionärer i Kenya och det började 1948. I staden Nakuru finns ett barnhem ”Bethesda” som ELM stöder. Barnhemmet vill ge pojkar som bor på gatan ett nytt hem och där finns också en skola för både pojkar och flickor. Kerstin Nilsson har länge varit ELM:s missionär i Kenya och jobbar med freds- och försoningsarbete i kyrkan.

The Big Five

Zhai berättar:
Vilka djur är det här? Ja, elefant, leopard, buffel, noshörning och lejon. Alla fem kan man hitta i både Kenya och Etiopien när man åker ut på safari. De fick längre tillbaka samlingsnamnet ”the big five” för att de var de farligaste djuren att jaga. När du reser runt på safari i Kenya kan du även se djur som zebra, gnu, babian och antilop.

Kenyas flagga

Kemunto berättar:
Det här är Kenyas flagga. Den blev Kenyas flagga 1963 när landet frigjort sig från att vara en brittisk koloni. Den svarta färgen står för frihetskampen, den röda för blodet från dem som dog i frihetskampen. Den gröna färgen står för marken och de vita skiljeränderna står för fred. I mitten på flaggan är det en massajsköld med två korslagda spjut över.

Sjal från Etiopien

Zhai berättar:
Det här är en typisk sjal från Etiopien. Den har mönster i färgarna från Etiopiens flagga. I Etiopien använder man ofta flaggans färger i tyger och pyssel. På komochse.se kan ni hitta förslag på pyssel eller hur man färglägger Etiopien flagga.
Sjalen kallas ”schamma” och är en del av etiopiernas nationaldräkt. Vi kvinnor har ofta en klänning i samma vävda bomullstyg och med samma bård, precis som jag. Schamman är mycket användbar både som skydd mot kyla och mot värme. Man kan ha den över huvudet, som en liten hätta, som är lätt att ta ner och lägga över axlarna istället. Trots att många lever enkelt är man noga med att hålla dessa schammor vita och fina. Det är särskilt till söndag och helgdag som man klär sig så vitt och fint.

Sjal från Kenya

Kemunto berättar:
Det här är en kanga. Det är en sjal som vi i Kenya använder till allt möjligt! Det är en sån som jag, Kemunto, bär min dotter Kerebu i på ryggen. Vi brukar också använda den till att sitta på. Man kan göra en ring av den och lägga den på huvudet när man bär saker på huvudet. Man kan använda den ungefär som ett förkläde när man jobbar på åkern: man fäster den runt sig för att skydda kläderna. Det går också jättebra att torska svett med den eller lägga den över axlarna och värma sig när det är svalt.

Biblar på amarinja och swahili

1

Zhai berättar:
Här ser du biblar på två olika språk. I Etiopien är amarinja det officiella språket, men det finns också andra mindre språk. Amarinja har ett eget alfabet som är baserat på stavelser som kallas för ge'ez. Bläddra lite i Bibeln! Kan ni läsa något? Nej, det är svårt att lära sig för er som har ett helt annat alfabet. Och för mig, Zhai, är det svårt att lära mig svenska med ett helt annat alfabet.
I Etiopien är många ortodoxa kristna. För dem är Bibeln en helig bok som de gärna kysser, när de möter en präst eller diakon på gatan eller vid kyrkan. I den ortodoxa kyrkan är det inte så länge sedan man började läsa Bibeln på folkets eget språk. Förut läste man den på geez, som är ungefär som att man i Sverige för länge sedan läste Bibeln på latin i kyrkan.
De evangelisk-lutherskt kristna har en bibel i sitt hem. När husfar läser i den vid en andakt står han upp.

2

Biblar på amarinja och swahili

Kemunto berättar:
Det finns omkring 60 lika språk som talas i Kenya. Swahili och engelska är de officiella språk. Här ser du en bibel på swahili, men det finns många olika biblar på engelska, swahili och även på olika stamspråk i Kenya. Om det finns en på stamspråket vill man gärna läsa i den och det är vanligt att läsa Bibeln i hemmen. Det finns fortfarande en del stammar som inte har Bibeln på sitt språk. Kan du läsa på framsidan på den här BIbeln? Ja, Biblia står det. Det kunde ni faktiskt läsa även om ni inte kan swahili! Swahili använder samma alfabet som svenskan och därför kan ni faktiskt läsa vad som står på swahili även om ni inte förstår det! Ska vi slå upp en känd vers? Slå upp Joh 3:16. Vill någon läsa på swahili? När ni nu har hört det, är det någon som vet vad det betyder? Vad det står på svenska i Joh 3:16?
”Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inta ska gå förlorad utan ha evigt liv.” Joh 3:16
Precis som i Sverige finns det fortfarande många i både Etiopien, Eritrea och Kenya som behöver få lära känna Jesus och att han kan ge oss evigt liv. Det får vi hjälpas åt att berätta om!

Etiopiskt kors

Zhai berättar:
Det här är ett kors. Dess form är väldigt typiskt för Etiopien. Jag har köpt det här korset när jag var på en resa norr om Addis Abeba till Debre Libanos, ett ortodoxt kloster som är 800 år gammalt. Korset är gjort av marmor och när vi gjorde en paus längs vägen kom det barn och sålde kors. I Etiopien heter valutan birr och det är vanligt att man prutar när man handlar.

Pengar från Kenya

Kemunto berättar:
Valutan i heter kenyansk shilling och förkortas KES. Kenya fick nya sedlar under hösten 2019. Här ser ni en ny femtiolapp och en ny hundralapp. 10 KES är ungefär lika mycket som 1 SEK.

Tavlor Etiopien

Zhai berättar:
Här är exempel på konst från Etiopien. Rullen är en tavla gjord på pergament och det andra är faktiskt en trumma i något slags skinn. Den är en typisk souvenir som säljs till turister. Ni kan rulla upp pergamenttavlan försiktigt. Den föreställer Lasarus som kommer ut ur graven när Jesus har uppväckt honom. Konsten är lite naivistisk med stora ögon, ojämna proportioner och färggladda.

Kam och flugvippa Etiopien

Zhai berättar:
Den här kammen är gjord i trä och sådana här används fortfarande när kvinnor friserar sig. Den passar till vår typ av hår, när det är långt och ska delas upp i flätor.
Men vad tror ni att man ska ha den här till? (Viftar med flugvippan.) Det är faktiskt för att vifta bort flugor! De förnäma prästerna och herrarna brukade använda sådana.

Hatt från Etiopien

Zhai berättar:
Den här hatten är från norra Etiopien. Där i det etiopiska höglandet lever galadababianer på klipporna. Hatten är förmodligen flätad med ylletrådar och tagel. Visst ser den festlig ut!

Bollar Kenya och Etiopien

Kemunto berättar:
Många barn i Kenya och Etiopien älskar att spela boll. Ofta gör man en boll av något material man har. Bollen av plast kommer från Kenya och den bruna bollen är från Etiopien. Den kan vara gjord av en strumpbyxa stoppad med papper, tyg och annat.

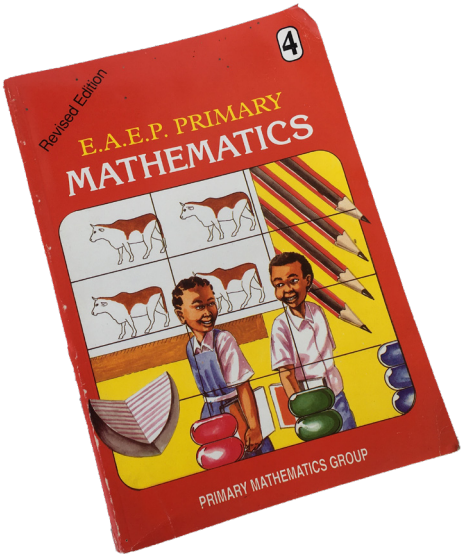

Skolbok från Kenya

Kemunto berättar:
Det här är en mattebok från en kenyansk skola. Den är för elever som går i fjärde årskursen. I Kenya börjar barnen skolan när de är yngre än vad svenska barn är när de börjar skolan. Barnen får flytta upp en klass när de klarat sina tester. I de lägsta klasserna får man tala sitt modersmål, men ganska snart blir det mest swahili och engelska. De flesta läroböcker är på engelska. Boken i swahili är förstås på swahili. Barnen går 9 år i grundskola och 3 år i gymnasiet.

Frön från Etiopien

Zhai berättar:
Den här påsen innehåller rostade vetekorn, som kallas ”kollo”. Dem brukar vi äta som snacks till kaffe eller te, eller utan något till alls. Just de här fröna har varit på resa lite länge och är gamla, och de kan råka innehålla nötter, så vi ska inte öppna påsen. Men vad brukar ni äta för snacks i Sverige?

Klistermärken

Kemunto berättar:
Titta, vilka snygga klistermärken! Vad står det? Aha, kom och se! Ja, nu har ni fått se en massa saker från Östafrika, från Kenya och Etiopien. Ni har fått höra om att fler barn i Kenya, Eritrea och Etiopien behöver få höra om Jesus. Hur är det i Sverige? Hur kan vi berätta om honom här?

Gästbok

Zhai berättar:
En gästbok har man för att skriva en hälsning när man varit på besök hos någon. Vi borde ju skriva ner lite om hur det är hos er.... Men kan inte ni skriva istället? Berätta lite om er och vad vi har gjort, så kan de som vi, Zhai och Kemunto, träffar nästa gång få läsa det!

Amesegenallo! /Zhai (Tack)

Kwa heri! /Kemunto (Vi ses!)